

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2021 ජනවාරි

යෝජිත උත්තර

(304) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බඳුකරණය (CPT)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540 , පුජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
අදියර III විභාගය - 2021 ජනවාරි
(304) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බදුකරණය
යෝජිත උත්තර

(මුළු ලකුණු 20)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 01 - ශ්‍රී ලංකාවේ බදුකරණය හැඳින්වීම

ගිහාන්ගේ ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික තත්ත්වය පහත පරිදි වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ සිටි කාලයට
 2019.04.01 සිට 2019.08.20
 2019.03.15 සිට 2020.03.31

ශ්‍රී ලංකාවේ සිටි දින ගණන
 දින 142
 දින 17
 දින 159

යම් පුද්ගලයකු යම් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා ශ්‍රී ලංකාව තුළ වාසය කරයි නම්, එම වර්ෂය තුළ දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ කායිකව සිටි නම් සහ එම කායිකව සිටීමේ කාලසීමාවේ හෝ කාලසීමාවල මුළු එකතුව එම වර්ෂය තුළ ආරම්භ වන හෝ අවසන් වන යම් මාස දොළහක කාලසීමාවක් තුළ දී දින එකසිය අසූතුන (183)ක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් වේ නම් එම පුද්ගලයා එම තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ බදු කටයුතු සඳහා වාසික පුද්ගලයකු සේ සැලකේ.

ඉහත තොරතුරු වලට අනුව 2019 / 2020 තක්සේරු වර්ෂය තුළ ඔහු කායිකව ලංකාවේ දින 159 ක් පමණක් වාසය කර ඇති අතර එම නිසා එම තක්සේරු වර්ෂයේ බදු අරමුණු සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික පුද්ගලයෙකු නොවේ.

(ලකුණු 05)

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 05 - බැඳීම් හා ක්‍රියාපටිපාටි

- (a)
1 වන කාර්තුව	-	2020 අගෝස්තු 15
2 වන කාර්තුව	-	2020 නොවැම්බර් 15
3 වන කාර්තුව	-	2021 පෙබරවාරි 15
4 වන කාර්තුව	-	2021 මැයි 15

(ලකුණු 03)

(b)
 2017 අංක 24 දරණ දේශීය ආදායම් පනතේ 152(1) වගන්තියට අනුව යම් පුද්ගලයෙකු විසින් නියමිත දිනට හෝ ඊට පෙර බද්දක් නොගෙවන විට හෝ එය ගෙවිය යුතු හෝ ගෙවිය යුතු වන විට එය පැහැර හරින ලද බද්දක් ලෙස සැලකේ.

(ලකුණු 02)
 (මුළු ලකුණු 05)

නොවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 07 - අනෙකුත් ව්‍යාපාර බදු

(a) වර්ෂයකට රුපියල් මිලියන 300

(ලකුණු 02)

(b) 2002 අංක 14 දරණ එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ 17(1) වගන්තිය හා සංශෝධන අනුව VAT ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීමෙන් පසුව සී/ස සෑම්ස් ට්‍රේඩින් සමාගම පහත වගකීම් වලට බැඳේ.

- අවලංගු කළ දිනයේ සිට දින 14ක් ඇතුළත ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකය ආදායම් බදු කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත ආපසු භාරදිය යුතුය.
- ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකය ප්‍රදර්ශනය කිරීම නැවැත්විය යුතුය.
- බදු ඉන්චෝයිස්, බදු හරපත් හා බදු බැරපත් නිකුත් කිරීම නැවැත්විය යුතුය.

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 05)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර ::

පරිච්ඡේදය 06 - රඳවා ගැනීමේ බදු සහ ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද හා බදුකරණයට අදාළ නඩු තීන්දු

සී/ස හේලී සහ සමාගමට ඒදිරිව ආදායම් බදු කොමසාරිස් නඩුවේ හේලීස් සමාගම පාරිභෝගික ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමේ සහ අපනයනය කිරීමේ ආයතනයක් ලෙස කටයුතු කළ අතර, සේප්පුවේ තබන ලද මුදල් සොරුන් විසින් සොරා ගැනීම නිසා පාඩුවක් ලබා රක්ෂණය අඩු කළ පසු අලාභය වියදමක් වශයෙන් ඉල්ලා සිටින ලදී.

නඩු තීරණයට අනුව මෙම නඩුවේදී පාඩුව පහත පදනම් මත ඉල්ලීමට ඉඩ දෙන ලදී.

- 1 පාඩු ද ඇතුළුව වියදම් අඩු කළ හැකිය. එයට ස්වේච්ඡා නොවන පාඩු වියදම් එනම් තොග සහ මුදල් ගං වතුරෙන් හානි වීම්, ගිනි සහ සොරකම් කිරීම් ඇතුළත් පාඩු වියදම්ද ඇතුළත් වන බව.
- 2 ආදායම් ඉපදීමේදී එම පාඩු වියදම් උද්ගත වී තිබිය යුතුය. මෙම නඩුවේදී ව්‍යාපාරික කටයුතු අතර හට ගෙන තිබූ නිසා පාඩු වියදම් වලට ඉඩ දෙන ලදී.
- 3 පාඩුව කාරක ප්‍රාග්ධනය නියෝජනය කරන අතර එය ස්ථාවර ප්‍රාග්ධනයට අයත් නොවන අතර ප්‍රාග්ධන වියදමක් යන්නට ඇතුළත් නොවේ.

ඒ අනුව රු. 300,000/- මුදල් සොරකම හේතුවෙන් වූ අලාභය බදු අරමුණු සඳහා ඉඩ දෙන වියදමක් ලෙස සැලකේ.

(ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 04 – විවිධ ව්‍යවසායන් මත බදුකරණය

(a)

**හැපි ඩිල්ස්
තක්සේරු වර්ෂ 2018/19 සඳහා
ආදායම් බදු ගණනය**

(රු.)

විස්තරය	සටහන්	වටිනාකම
බදු පෙර ලාභය		1,850,000
හවුල්කරුවන්ගේ වැටුප්	01	2,160,000
ක්ෂය		420,000
ප්‍රාග්ධන දීමනාව	02	(600,000)
කුලිය	03	-
වාහන කුලී ගාස්තු	04	-
හවුල් ව්‍යාපාරයේ ආදායම		3,830,000

සටහන 01 - හවුල්කරුවන්ගේ වැටුප්

හවුල්කරුවන්ට ගෙවන ලද වැටුප් වලට ඉඩ නොදේ.

රවී	(රු. 80,000 x 12)	රු. 960,000
දිලුම්	(රු. 100,000 x 12)	රු. 1,200,00
එකතුව		<u>රු. 2,160,000</u>

සටහන 02 - ප්‍රාග්ධන දීමනාව

දී ඇති තොරතුරු අනුව ලොරි රථය කුළු බඩු බෙදා හැරීම සඳහා යොදා ගැනේ. ප්‍රාග්ධන දීමනාව අඩු කිරීම සඳහා සුදුසුකම් ලබයි.

$$\text{ප්‍රාග්ධන දීමනාව} = \frac{\text{ක්ෂය කළ හැකි වත්කමේ පිරිවැය}}{\text{අවුරුදු ගණන}} = \frac{3,000,000}{5} = \underline{\underline{\text{රු. 600,000}}}$$

අතිරේක තොරතුරු:

ශිඤ්ඤාකරණ ක්ෂය අඩු කිරීමට ඉඩ නොදෙන අතර දේශීය ආදායම් පනතේ 16 වන වගන්තිය අනුව ක්ෂය කළ හැකි ආදායම් ඉපයීම සඳහා යොදවන වත්කම මත ප්‍රාග්ධන දීමනා ඉල්ලීමට බදු ගෙවන්නා සුදුසුකම් ලබයි.

සටහන 03 - කුලිය

අතිරේක තොරතුරු:

84(1) (a) (i) වගන්තියට අනුව හවුල් ව්‍යාපාරය විසින් කුලිය ගෙවන අවස්ථාවේ දී 10% ක රඳවා ගැනීමේ බද්දක් අඩු කළ යුතුය. කුලී ගෙවීමේදී රඳවා ගැනීමේ බද්ද අඩු නොකර දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් වෙත ප්‍රේෂණය කරන ලද්දේ නම් 10(2) වගන්තිය අනුව ව්‍යාපාරයේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායම ගණනය කිරීමේදී කිසිදු වියදමක් අඩු කිරීමට ඉඩ නොදේ.

රඳවා ගැනීමේ බද්ද පිළිබඳව ප්‍රශ්නයේ දී සඳහන් නොකරන බැවින් හවුල් ව්‍යාපාරය රඳවා ගැනීමේ බද්ද අඩු කර මුදල් ප්‍රේෂණය කර ඇතැයි සලකන ලදී.

සටහන 04 - වාහන කුලී ගාස්තු

අතිරේක තොරතුරු:

84(1) (a) (i) වගන්තියට අනුව හවුල් ව්‍යාපාරය විසින් වාහන කුලී ගාස්තු ගෙවන අවස්ථාවේ දී 10% ක රඳවා ගැනීමේ බද්දක් අඩු කළ යුතුය. වාහන කුලී ගාස්තු ගෙවීමේදී රඳවා ගැනීමේ බද්ද අඩු නොකර දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් වෙත ප්‍රේෂණය කරන ලද්දේ නම් 10(2) වගන්තිය අනුව ව්‍යාපාරයේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායම ගණනය කිරීමේදී කිසිදු වියදමක් අඩු කිරීමට ඉඩ නොදේ.

වාහන කුලී ගාස්තු මත රඳවා ගැනීමේ බද්ද අඩු කර හවුල් ව්‍යාපාරය විසින් මුදල් ප්‍රේෂණය කර ඇතැයි උපකල්පනය කරන ලදී.

(ලකුණු 03)

(b) හවුල් ව්‍යාපාරය විසින් ගෙවිය යුතු රඳවා ගැනීමේ බද්ද

බදු සඳහා ව්‍යාපාර ආදායම	රු. 3,830,000
රඳවා ගැනීමේ බදු අනුපාතය	8%
රඳවා ගැනීමේ බද්ද (3,830,000x8%)	රු. 306,400/-

(ලකුණු 02)

(c) එක් එක් හවුල්කරුවාගේ හවුල් ව්‍යාපාරයේ ආදායම් කොටස

(රු.)

විස්තරය	රචී	දිලුම්	එකතුව
හවුල්කරුවන්ගේ වැටුප් සහ වේතන	960,000	1,200,000	2,160,000
ලාභය	835,000	835,000	1,670,000
	1,795,000	2,035,000	3,830,000

(ලකුණු 03)

(d) එක් එක් හවුල්කරුට හිමි රඳවා ගැනීමේ බදු බැර

විස්තරය	රචී	දිලුම්	එකතුව
8% රඳවා ගැනීමේ බද්ද	143,600	162,800	306,400

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 05 - බැඳීම් හා ක්‍රියාපටිපාටි

(A) (a) 2019 නොවැම්බර් 30

(ලකුණු 02)

(b) තක්සේරු දැන්වීමක පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළත් විය යුතුය

- 1 තක්සේරු කළ බදු ප්‍රමාණය
- 2 තක්සේරු කළ දඩ ප්‍රමාණය
- 3 ප්‍රමාද වූ ගෙවීම් අදාළ පොලී තක්සේරුව
- 4 බදු කාලසීමාව
- 5 බදු සහ දඩ ගෙවීමට නියමිත දිනය
- 6 තක්සේරුවට විරෝධය පෑ හැකි ආකාරය
- 7 බදු ගෙවන්නාගේ නම
- 8 බදු ගෙවන්නා හඳුනා ගැනීමේ අංකය
- 9 තක්සේරුව නිකුත් කළ දිනය

(ලකුණු 04)

(B)

**2019 ජුනි මාසය සඳහා
ප්‍රාග්ධන ලාභ මත බද්ද**

		රු.'000
විකුණුම් ප්‍රතිෂ්ඨාව		
අඩුකළා:		48,000
2017.09.30 දිනට වෙළෙඳපොළ වටිනාකම	40,000	
තැරැව්කාර ගාස්තු	<u>130</u>	<u>40,130</u>
ප්‍රාග්ධන ලාභය		7,870

ඉහත ගණුදෙනුව සඳහා ගෙවිය යුතු ප්‍රාග්ධන බද්ද (රු. 7,870 × 10%) = **රු. 787,000**

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 10)

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 07 - අනෙකුත් ව්‍යාපාර බදු

සී/ස කුෂ්බ්‍ර ෆිලවර්ස් සමාගම
2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව සඳහා
ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්ද ගණනය

<u>නිමවුම් බද්ද</u>	<u>සැපයුම් වල වටිනාකම</u>	<u>අනුපාතය</u>	<u>(රු.'000) බද්ද</u>
බද්දට යටත් සැපයුම්	85,750	8%	6,860
නිදහස් සැපයුම්	<u>12,250</u>	-	-
මුළු නිමවුම් බද්ද	<u>98,000</u>		6,860
 <u>යෙදවුම් බද්ද</u>			
මල් ගොවිපොළට සම්බන්ධ වියදම් - නිදහස් සැපයුම්වලට සම්බන්ධ බැවින් ඉඩ නොදේ			
සැරසිලි අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම		3,435	
පොදු වියදම්	448		
අඩුකළා: නිදහස් සැපයුමට සම්බන්ධ යෙදවුම් බද්ද			
<u>12,250 x 448</u>	<u>(56)</u>	392	
98,000			
ඉදිරියට ගෙනා යෙදවුම් බද්ද		<u>160</u>	
			<u>3,987</u>
ශුන්‍ය අනුපාත සැපයුමට සම්බන්ධ යෙදවුම් බද්ද		-	
 නිමවුම් බද්දෙන් 100% ට සීමා වේ	 6,860	 <u>3,987</u>	 <u>(3,987)</u>
ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්ද			2,873
අඩුකළා: වාරික ගෙවීම			<u>(2,000)</u>
ඉතිරි ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්ද			<u><u>873</u></u>

(ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

|

අවචන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03 - වාසික පුද්ගලයන් සහ සමාගම් සඳහා බදුකරණය

සී/ස ශ්‍රී ප්‍රොඩක්ට්ස් පුද්ගලික සමාගම
2019/20 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
ආදායම් බද්ද ගණනය

	සටහන		රු.
ව්‍යාපාර ආදායම	1		40,073,600
ආයෝජන ආදායම	2		-
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම			40,073,600
අඩුකළා: සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් හා සහන	3		(1,500,000)
බදු අය කළ හැකි ආදායම			38,573,600
බදු වගකීම			-
බදු @ 14%	4		5,400,304
අඩුකළා : බදු බැර			
ආර්ථික සේවා බදු ගෙවීම		1,180,000	
වාරික ගෙවීම		5,000,000	6,180,000
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද			(779,696)

සටහන 1:

සී/ස ශ්‍රී ප්‍රොඩක්ට්ස් පුද්ගලික සමාගම
2019/20 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම ගණනය

(රු.'000)

විස්තරය	පෙර වැඩ	+	-
බදු පෙර ලාභය		33,650	
ලාභාංශ - ආයෝජන ආදායම		-	301
යන්ත්‍ර විකිණීමෙන් ලද ගිණුම්කරණ ලාභය	1	-	168
තක්සේරු කළ හැකි ගාස්තු/ (තුලනය කිරීමේ දීමනා)	1	-	70
ක්ෂය - ඉඩනොදේ		6,242	-
ප්‍රාග්ධන දීමනා	2	-	3,076.4
අනුමත පුනරායතනයට කළ පරිත්‍යාග	3	1,000	-
රජයට කළ පරිත්‍යාග	3	1,000	-
පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම	4	1,563	-
සංග්‍රහ වියදම්	5	234	-
ප්‍රචාරණ	6	-	-
අධ්‍යක්ෂකගේ විදේශ ගමන් වියදම්	7	-	-
කල්බදු පොළී	8	-	-
එකතුව		43,689	3,615.4
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		40,073.6	

පෙර වැඩ 1 – යන්ත්‍ර විකිණීමෙන් ලද ගිණුම්කරණ ලාභය

යන්ත්‍ර විකිණීමෙන් ලද ගිණුම්කරණ ලාභය බදු අය කළ හැකි ලාභයක් ලෙස සලකනු නොලැබේ. දේශීය ආදායම් බදු පනතට අනුව ක්ෂය කළ හැකි වත්කමක් ඉවත් කිරීමේදී තුලනය කිරීමේ දීමනා ගණනය කළ යුතුය.

විකුණුම් ප්‍රතිශ්ඨාව		750,000	
අඩුකළා - බදු ලියාහළ අගය			
යන්ත්‍රයේ පිරිවැය	2,460,000		
(-) ඉල්ලා සිටින ප්‍රාග්ධන දීමනා			
තක්සේරු වර්ෂ 2017/18 - 2,460,000X33 1/3*	820,000		
තක්සේරු වර්ෂ 2018/19 - 2,460,000X33 1/3	<u>820,000</u>	<u>(1,640,000)</u>	
820,000			
තුලනය කිරීමේ දීමනා			<u>70,000</u>

- විකුණා ඉවත් කළ යන්ත්‍රයේ ප්‍රාග්ධන දීමනා ගණනය කිරීමේදී 2018.04.01 ට පෙර මිලදී ගත් වත්කම් සහ 2006 අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ දැක්වෙන ප්‍රාග්ධන දීමනා අනුප්‍රාතිකය යොදා ගන්නා ලදී.

පෙර වැඩ 2 – ප්‍රාග්ධන දීමනාව

වර්ෂය තුළදී ආදායම් ඉපයීම සඳහා යොදා ගත් වත්කම් වලට අදාළ ගිණුම්කරණ ලාභයට ඉඩ නොදෙන අතර වර්ෂය තුළ ආදායම් පහත වත්කම් මත ප්‍රාග්ධන දීමනා සඳහා සුදුසුකම් ලබයි.

(රු.'000)

විස්තරය	අත්පත් කර ගත් වර්ෂය	වත්කමේ පිරිවැය	ප්‍රාග්ධන දීමනා කාලය (වසර)	ප්‍රාග්ධන දීමනාව
ඉඩම	2018/19	8000	-	-
ගොඩනැගිලි	2018/19	10,000	20	500
යන්ත්‍ර	2018/19	5,750 (8,210-2,465)	5	1,150
මෝටර් ලොරි රථ	2018/19	2,465	5	493
මෝටර් ලොරි රථ	2019/20	1,350	5	270
කාර්යාල උපකරණ	2018/19	867	5	173.4
පරිගණක	2018/19	1,850	5	370
පරිගණක මෘදුකාංග	2019/20	1,200	10	120
එකතුව				3,076.4

පෙර වැඩ 3 – අනුමත පුනර්ගායනයකට කළ පරිත්‍යාග

අනුමත පුනර්ගායනයන්ට හා රජයට කළ පරිත්‍යාග ආදායම් ජනනය කිරීමේදී නොදරණ බැවින් ඉඩ නොදෙන අතර බදු අයවන ආදායම ගණනයේදී සුදුසුකම් ලබන ගෙවීමක් ලෙස අඩු කිරීමට ඉඩ දේ.

පෙර වැඩ 4 – පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම

10 (1) (b viii) වගන්තිය යටතේ පාරිතෝෂික වෙන් කිරීමට ඉඩ නොදේ.

පෙර වැඩ 5 – සංග්‍රහ වියදම්

10 (1) (b) (vii) වගන්තිය යටතේ සංග්‍රහ වියදම්වලට ඉඩ නොදේ.

පෙර වැඩ 6 – ප්‍රචාරණ

සමාගම සෙල්ලම් බඩු අපනයනයේ යෙදෙන හා ආදායම් ජනනය කිරීමට ප්‍රචාරණ වියදම් දරණ බැවින් අඩු කිරීමට ඉඩ දේ.

පෙර වැඩ 7 – අධ්‍යක්ෂකගේ විදේශ ගමන් වියදම්

ආදායම් ජනනය කිරීමට අදාළව වියදම් දරණ ලද බැවින් අඩු කිරීමට ඉඩ දේ.

පෙර වැඩ 8 – කල්බදු පොළී

2017 අංක 24 දරණ දේශීය ආදායම් පනතේ 18 වන වගන්තියට අනුව මෝටර් ලොරි රථය වෙනුවෙන් ගෙවන ලද මූල්‍ය කල්බදු පොලිය ගෙවීමට ඉඩ දේ.

සමාගම සෙල්ලම් බඩු නිෂ්පාදනයේ යෙදෙන බැවින් මූල්‍ය සාධන පත්‍රවලට ආරෝපණය කළ හැකි මූල්‍ය පිරිවැය නිකුත් කළ මුළු කොටස් ප්‍රාග්ධනය සහ සංචිතවල මුළු එකතුවෙන් තුන් ගුණයකට සීමා වේ.

මුළු කල්බදු වටිනාකම (34,000x12x4)	=	1,632,000
අඩු කළා : ගෙවූ වාරික (34,000x11)	=	<u>(374,000)</u>
ගෙවිය යුතු ඉතිරි කල්බදු වටිනාකම	=	<u>1,258,000</u>
 මූල්‍ය පිරිවැය		 <u>196,000</u>

ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය සහ සංචිත ප්‍රාග්ධනය සපයා නොමැති බැවින් ව්‍යාපාර ලාභය ගණනය කිරීමේදී සම්පූර්ණ මූල්‍ය පිරිවැය අඩු කළ හැකි යැයි උපකල්පනය කරන ලදී.

සටහන 2 – ආයෝජන ආදායම

ලාභාංශ (301,000/86x100)	350,000
අඩුකළා - නිදහස් ආදායම/ අවසාන රඳවා ගැනීම් ගෙවීම	
ලාභාංශ	<u>350,000</u>
ව්‍යාපාරයෙන් තක්සේරු කළ හැකි ආදායම	<u> -</u>

සටහන 3 – සුදුසුකම් ලද ගෙවීම්

සමාගම අවතැන් වූ වැඩිහිටියන් සඳහා වූ නිවාසය නඩත්තු කිරීම සඳහා රු. 1,000,000 මුදලින් ගෙවා ඇති ලෙස උපකල්පනය කරන ලදී. එමනිසා අනුමත පුනරායතනයකට කළ පරිත්‍යාග ලෙස අඩු කළ හැකි ප්‍රමාණය බදු අයකළ හැකි ආදායමෙන් 1/5 කට හෝ රු.500,000 කට සීමා වේ.

අනුමත පුනරායතනයකට කළ පරිත්‍යාග	
(බදු අයකළ හැකි ආදායමෙන් 1/5 කට හෝ රු.500,000)	500,000
රජයට කළ පරිත්‍යාග	<u>1,000,000</u>
	<u>1,500,000</u>

සටහන 4 – බදු අනුපාතය

2017 අංක 24 දරණ දේශීය ආදායම් පනතේ පළමු උපලේඛණයේ 4(2) (a) වන වගන්තියට අනුව, සමාගම ප්‍රධාන වශයෙන් අපනයන කටයුතුවල නිරත වන්නේ නම් 14% බදු අනුපාතය අදාළ වේ.

(මුළු ලකුණු 25)

නවවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03 - වාසික පුද්ගලයන් සහ සමාගම් සඳහා බදුකරණය

ගාමිණී

2019/20 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද ගණනය

	සටහන	රු.
සේවා නියුක්ති ආදායම	1	5,220,000
ව්‍යාපාර ආදායම	2	2,369,000
ආයෝජන ආදායම	3	<u>300,000</u>
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		7,889,000

අඩු: සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් සහ සහන		
තනි පුද්ගලයන් සඳහා පුද්ගලික සහනය	500,000	
සේවා නියුක්තික සහනය	700,000	
කුලී ආදායමෙන් 25%ක සහනය (300,000x25%)	<u>75,000</u>	
මුළු සහන	1,275,000	
පරිත්‍යාග (100% ඉඩ දේ)	<u>500,000</u>	
මුළු සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් සහ සහන		(1,775,000)
බදු අය කළ හැකි ආදායම		<u>6,114,000</u>

ගෙවිය යුතු බද්ද		
පළමු	600,000	x 4%
		24,000
දෙවන	600,000	x 8%
		48,000
තුන්වන	600,000	x 12%
		72,000
ඊළඟ	600,000	x 16%
		96,000
ඊළඟ	600,000	x 20%
		120,000
ඉතිරි	3,114,000	x 24%
		<u>747,360</u>
ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද		1,107,360
අඩු කළා : බදු බැර		
උපයන විට ගෙවීම (PAYE)	604,800	
වාරික ගෙවීම්	<u>100,000</u>	
		(704,800)
ඉතිරි ගෙවිය යුතු බද්ද (වැඩිපුර ගෙවූ බද්ද)		<u>402,560</u>

සටහන 1 - සේවා නියුක්ති ආදායම

ප්‍රාථමික සේවා නියුක්තිය:

මූලික වැටුප (325,000 x 12)	3,900,000
ගමන් වියදම් දීමනා (50,000 x 12)	600,000
ප්‍රසාද දීමනා	300,000
සම්මන්ත්‍රණ පිරිවැය - සේවා නියුක්ත ආදායමක් නොවේ	-
නිවාස ප්‍රතිලාභය (35,000x12)	<u>420,000</u>
සේවා නියුක්ති ආදායම	<u>5,220,000</u>

සටහන 2 - ව්‍යාපාර ආදායම

ආදායම	පෙර වැඩ	රු. 2,844,000
අඩු කළා : වියදම්		
සේවක වැටුප්	225,000	
විදුලිය හා ජලය	27,000	
ක්ෂය	1 -	-
අනෙකුත් වියදම් (ඉඩදේ)	143,000	
ප්‍රාග්ධන දීමනාව	<u>80,000</u>	<u>(475,000)</u>
ව්‍යාපාර ආදායම		<u>2,369,000</u>

පෙර වැඩ 1 : ප්‍රාග්ධන දීමනාව

වර්ෂය තුළදී ආදායම් ඉපයීම සඳහා යොදා ගත් කාර්යාල උපකරණ වලට අදාළ ගිණුම්කරණ ක්ෂය සඳහා ඉඩ නොදෙන අතර ආදායම් ඉපයීම සඳහා ඒවා යෙදවීම නිසා ප්‍රාග්ධන දීමනා සඳහා සුදුසුකම් ලබයි. ඒ අනුව කාර්යාල උපකරණවලට අදාළ ප්‍රාග්ධන දීමනාව පහත පරිදි වේ.

$$\text{ප්‍රාග්ධන දීමනාව} = \frac{\text{ක්ෂය කළ හැකි වත්කමේ පිරිවැය}}{\text{වර්ෂ ගණන}} = \frac{400,000}{5} = \underline{\underline{\text{රු. 80,000}}}$$

සටහන 3 – ආයෝජන ආදායම

කුලී ආදායම (25,000 x 12)		300,000	
පොලී ආදායම		132,000	
පොදු සමාගමේ කොටස් විකිණීමෙන් ලද ප්‍රාග්ධන ලාභ			
විකුණුම් ප්‍රතිෂ්ඨාව	6,000,000		
කොටස්වල ගැනුම් පිරිවැය	<u>(5,000,000)</u>	1,000,000	
ලාභාංශ	<u>243,000</u> x 100	<u>282,558</u>	1,714,558
	86		

අඩු කළා : නිදහස් ආදායම හා අවසාන රඳවා ගැනීමේ බදු ගෙවීම්

පොලී ආදායම (අවසාන රඳවා ගැනීමේ බදු ගෙවීම්)		132,000	
පොදු සමාගමේ කොටස් විකිණීමෙන් ලද ප්‍රාග්ධන ලාභ (නිදහස් ආදායම)		1,000,000	
ලාභාංශ (අවසාන රඳවා ගැනීමේ බදු ගෙවීම්)		<u>282,558</u>	(1,414,558)
තක්සෙරු කළ හැකි ආයෝජන ආදායම			<u>300,000</u>

(මුළු ලකුණු 25)

C කොටසෙහි අවසානය

S R I L A N K A

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)